DÖVAS
församlingsblad

3 / 2015

EV. LUTH. KYRKAN I FINLAND
Kyrkans central för det svenska arbetet

Dövprästerna
i evangelisk-lutherska kyrkan i Finland

Borgå distrikt:
Maria Lindberg
Södra kajen 8
00130 Helsingfors
Mobiltelfon: 050-3427129
e-postadress: maria.lindberg@evl.fi

St: Michels distrikt:
Seppo Laukkanen
Mikkelin hiippakunnan tuomiokapituli
Kirkkokatu 10 (PL 122)
50101 Mikkeli
Mobiltelefon: 050-3559819
e-postadress: seppo.laukkanen@evl.fi

Helsingfors distrikt:
Janne Rissanen
Tredje linjen 22 B
00530 Helsingfors
Mobiltelefon: 050-3711314
e-postadress: janne.rissanen@evl.fi

Uleåborgs distrikt:
Urpo Luokkala
Ojakatu 1
90100 Oulu
Mobiltelefon: 044-7555554
e-postadress: urpo.luokkala@evl.fi

Åbo distrikt:
Petri Majatie
Tavastgatan 13
20500 Åbo
Mobiltelefon: 0400-824039.
e-postadress: petri.majatie@evl.fi

Hela landet / Kyrkostyrelsen:
Riitta Kuusi
Södra kajen 8 (PB 210)
00130 Helsingfors
Mobiltelefon: 050-3006353
e-postadress: riitta.kuusi@evl.fi

Lappo distrikt:
Marja Saukkonen
Kauppakatu 19 C, 3. krs.
40100 Jyväskylä
Mobiltelefon: 0400-241401
e-postadress: marja.saukkonen@evl.fi

De Dövas mission:
Inkeri Vyyryläinen
Västerlånggatan 22 A
20100 Åbo
Mobiltelefon: 045-3186377
e-post: inkeri.vyyrylainen@kuurojenlahetys.fi

Pärmbild: Hannele Rabb

Dövas församlingsblad /årgång 36
Adress: Södra kajen 8, 00130 Helsingfors
Ansvarig utgivare: Maria Lindberg
Redaktion: Olof Ahlskog, Janne Kankkonen, Maria Lindberg,
Hannele Rabb, Eva Sahlström och Rolf Westerlund
Layout och illustrationer: Hannele Rabb
Utgivare: Kyrkans central för det svenska arbetet/Enheten för kyrkans verksamhet
Dövprästens hemsida: www.evl.fi/kcsa/ads/dovarbetet.hmt
Print: Unigrafia, Helsingfors
ISSN 0359-0445

Hej, läsare!
Skicka in texter till
nästa nummer före
6.11.

MILJÖMÄRKT
441 697
Tryckeri

Känn ingen oro

Han visade mig en flod med livets vatten, klar som kristall, som rann från Guds och Lammets tron. Mitt på den stora gatan, med floden på ömse sidor, stod livets träd, som bär frukt tolv gånger om året och ger sin skörd varje månad, och trädets blad är läkemedel för folken. Och ingen förbannelse skall finnas mer. Guds och Lammets tron skall stå i staden, och hans tjänare skall tjäna honom. De skall se hans ansikte, och de skall bära hans namn på sin panna. Och det skall inte mer bli natt, och ingen behöver längre ljus från någon lampa eller solens ljus, ty Herren Gud skall lysa över dem. Och de skall vara kungar i evigheters evighet. Upp. 22:1–5

Allhelgona-helgen infaller under höstens mörkaste tid. Det är mörkt nästan året om. De regnvåta gatorna suger åt sig allt ljus. Man känner sig kanske både ledsen och nedstämd. Ändå är allhelgona på ett sätt en ljus helg. På vilket sätt då, kanske ni undrar?

Allhelgona är sammansatt av två helger. Alla helgons dag – en rest från katolska tiden då folket tillbad helgon – och De dödas dag, då man mindes dem som gått före oss in i himmelen. Under allhelgona-dagen brukar vi tända ljus i kyrkan och på gravarna och minnas alla de nära och kära som dött. I kyrkorna har man parentation, dvs. man nämner namnet på och tänder ett ljus för varenda en som dött under året som gått. Vi kristna tror ändå inte att de döda är borta. Vi tror att livet fortsätter efter döden, men i en annan form. Vi tror att de döda kommit hem till Gud, att de kommit till en plats där det inte finns någon sjukdom eller smärta. Ingen sorg. Inga tårar. De har nu bra att vara.

Också vi vandrar mot himmelen. Varje dag är en dag närmare, men ingen av oss kan veta när vår sista dag infaller. Det vet endast Gud. Men vi kan vara trygga. Den som går med Jesus vid sin sida, har hittat en vän som inte sviker. Jesus har lovat vara med oss varje dag i vårt liv och är också med oss vid livets allra sista stund. Jesus har lovat sina lärjungar:

”Känn ingen oro. Tro på Gud, och tro på mig. I min faders hus finns många rum. Skulle jag annars säga att jag går bort för att bereda plats för er? Och om jag nu går bort och bereder plats för er, så skall jag komma tillbaka och hämta er till mig, för att också ni skall vara där jag är.” [Joh. 14: 1-3]

Vi är också Jesu lärjungar. De ord Jesus sade till sina lärjungar gäller också oss. Också vi har en egen plats hemma hos Gud som väntar på oss. Också vi får se Guds ansikte en dag. Men alla har redan nu en plats i Guds hjärta.

Vi ber:
Käre Far i himlen.
Tack för att du är med oss i alla skeden i vårt liv.
Du tar hand om oss när vi är riktigt små.
Du bär oss när vi växer.
Tack för att du kallar oss hem till himlen när livet är slut.
Trösta oss när vi sörjer dem som genom döden har lämnat oss.
Ge oss redan här en aning av himlens härlighet.
Hjälp oss att lita på Jesus i alla våra dagar.
Vi ber i hans namn. Amen

Maria, dövprästen

Vad får dig att må bra?

kropp & själ

Jukka Ala-Marttila tycker om fysiska aktiviteter. På vintern skidar han och vinterbadar, och på sommaren spelar han golf. För honom är aktiviteterna ett sätt att koppla av.

Vem: Jukka Ala-Marttila
Bor: i Vasa, är född i Kauhajoki.
Familj: fru och två barn, fyra barnbarn
Jobb: för tillfället arbetslös, men jobbar ofta på talko på golfbanan.
Favoritmat: äter precis allt.
Ser på TV: sportprogram och filmer.
Drömmer om: Jag är 60 år... vad finns det att drömma om i den åldern...?
Dold talang: har ingen, men min hund kan hämta golfbollar på kommando!

Vad gör du när du vill koppla av?
Jag är positiv och sitter inte och oroar mig över saker och ting. Man glömmer det tråkiga om man aktiverar sig. Jag är ute mycket. På vintern skidar jag och på sommaren spelar jag golf.

Det är en stor njutning att spela golf. Jag spelar golf jätteofta. En golfrunda tar ca 4–5 h. Man går kanske 10-12 km under tiden. Den som är nybörjare får förstås gå längre, dit bollen hamnar. Jag tävlar också mycket, både tillsammans med döva och med hörande. I år har jag vunnit tre tävlingar.

Som barn var jag caddie (den som drar vagnen med golfklubborna) åt min kusin. Men på den tiden ville jag bara skida. Jag började med golf för 16 år sedan. Det var en arbetskompis som lärde mig reglerna.

Passion för golf! Jukka Ala-Marttila spenderar mycket tid på golfbanan i Vasa.

Det är en stor njutning att spela golf, tycker Jukka.

I Vasa finns det också två andra döva som spelar golf. I somras lärde jag också en döv vän att spela.

Du har ett lite annorlunda familjeliv?
Min fru har alzheimer och vårdas på sjukhus. Jag besöker henne ofta, men det är svårt att säga om hon känner igen mig längre. Ibland ler hon när jag kommer. Jag brukar också ha med mig hunden. Den piggar också upp de andra patienterna.

Jag skötte frun där hemma under ett år. Det var ett dygnet runt-arbete, för jag måste vakta henne hela tiden. En natt blev jag väckt av hunden när frun hade smitit ut. Barnen förbjöd mig att fortsätta sköta henne, för jag blev så bunden och var aldrig ledig.

Min fru spelade också golf innan hon blev sjuk. Vi brukade också vinterbada tillsammans, nästan varje dag. Det piggnar man verkligen till av. Och så hålls man frisk. I början var det verkligen konstigt att göra saker på egen hand, utan min fru. Men sjukhuset är en trygg plats för henne.

Är du alltid i farten? Tar du det lugnt hemma då?
Där hemma ska det förstås städas och hunden ska skötas. Vi går på skogspromenader, så att hunden får springa fritt. Jag plockar rätt mycket bär, blåbär. Jag plockade nyss kantareller. Jag var tvungen att fråga nån hur man ska tillaga dem. Men oj, vad det blev gott!

Text och foto: Hannele Rabb

Dövprästen *hälsar*

Hej på er!

Hoppas ni har haft en skön sommar! Det är höst, men det är svårt att tro det. I år har årstiderna förflyttat sig lite. Det kändes nästan som om det var maj månad ända till augusti. Så kall och regnig var sommaren. Men då värmen äntligen kom, vill den inte ta slut. Nu när jag skriver den här spalten är det den 30 september. I morgon är det alltså 1 oktober. Men det tror man knappt på. Solen skiner och det är 14 C varmt ute. Med undantag för björkarna är träden väldigt gröna och man kan ännu finna blommor i parkerna.

Men osökt går vi mot en mörk och regnig tid. Det är en tid som kan kännas tung för många. Det lönar sig att hitta ett sätt att hålla humöret uppe. Tända ljus och dricka varma drycker. Kanske krypa ner i soffan under en filt, med en bra bok eller film eller kanske stickningen. Andra kanske fördriver mörkret och nedstämdheten på promenader, i bilgaraget eller i snickarverkstaden. Det finns många sätt.

November är den allra mörkaste tiden. Då infaller också Alla helgons dag, då vi minns dem som dött. Men efter november går vi in i advent. Då lyser det ljus i våra fönster och vi väntar på julen och Kristi återkomst. Kristus som är världens ljus.

Jag önskar er alla en god och fridfull höst!

Suviseurat i Vasa

Suviseurat, som är gammallaestadianernas stora sommarträff, hölls 26-29.6.2015 i Sundom som ligger utanför Vasa. Dit kom över 80 000 personer från hela världen. Ca 2000 kom från Sverige och tiotals från andra länder.

Varje år sedan 1906 har sommarmöten arrangerats och i år stod Vasa värd. Alltihop utspelades på 190 hektar åker i Sundom. Temat för årets festival var: ”Herren är min hjälp och mitt ljus”, som kommer från Psaltaren 27 i Bibeln. Under de fyra dagarna ordnade arrangörerna olika konferenser, gudstjänster och samlingar som avlöste varandra. Totalt kom det 30-tal predikare och mycket psalmsång och på lördag eftermiddag firade de Guds heliga nattvard.

Dagen före torsdag natt kom det över 70 ml regn så det blev så blött på åkrarna och bilvägarna för de över 15 000 bilar (många bilar med husvagn, husbilar, husbussar), som kom dit för att parkera på den blöta åkern. Resten kom med bussar och tusentals bilar under helgen. Så det var nog blött och lerigt på infartsvägen och fram till åkern, så över 30 traktorer kom dit och hjälpte dem att bogsera.

Jag beslöt mig att åka dit för att jag ville se själva platsen och träffa några döva. Så jag for dit på lördag förmiddag och lämnade min bil på åkern, och gick på den leriga åkern med gummistövlar. Mycket lerigt och klott på åkern och vägen att gå hundratals meter till det stora samlingstälten som stod på mitten av åkern. Jag gick in i stora tältet och där hittade jag en ”viittomakieli-skylt” och gick dit och satte mig bredvid några döva på en bänk. Jag såg två präster som predikade eller höll tal på finska och engelska. Där satt en ensam teckenspråkstolk, som tolkade åt oss döva under 45 minuter. Efter det bytte de till en annan tolk. Tills sist träffade jag ca 15 döva. Alla döva önskade att jag inte skall fotografera dem eller säga deras namn i tidningen, p.g.a. deras regler.

Den stora ingångsporten. De mindre skyltarna visar var man kan köpa godis och ladda telefonen – hela platsen var som ett minisamhälle med allt från butiker till hälsovård.

19 flaggor vajar i vinden. Deltagarna kom från hela världen.

En av dem jag träffade var en döv kvinna, som jag kallar ”Kia” istället för hennes riktiga namn. Kia sade åt mig att man inte får krama varannan här på Suviseurats sommardagar, utan man skall hälsa genom att skaka hand. Detta trots att jag har kramat Kia några gånger då hon har varit på Vasa Dövas föreningens julfester eller andra träffar för döva.

Kia berättade att hennes föräldrar brukar åka till Suviseurat varje år, och de har gjort det i över 50 år. De var ännu i år i Sundom. De har 14 barn, och sju av de 14 är döva och resten hörande, så Kia är ett av de döva syskonen. Kia är gift med en hörande och de har tolv barn. Alla hennes syskon är gifta och har många barn, nästan lika många som Kia.

Kia sade att de regler som de följer är hårda, t.ex.

–Alla människor är syndiga

–Äktenskapet är till för man och kvinna, att tillsammans föda och uppfostra nya generationer för att bevara skapelsen.

–Försoning kan endast fås av Jesus, inte via goda gärningar på eget initiativ.

–De troende tvivlar på sin tro, vilket är en synd – därför är förlåtelsen central.

Ett annat exempel är att kvinnor inte får använda make-up eller korta kjolar.

De har ingen TV där hemma, så de lyssnar från radio, men de har nu dator att jobba med. De äldsta syskonen brukar hjälpa sin mamma och sköta de yngre syskonen.

De får inte dricka alkohol eller ha andra berusningsmedel, men de flesta röker nog.

På lördag eftermiddag stod jag på mitten av åkern bland folk och tittade mig omkring där det stod 85000 deltagare. Det är litet mera folk än vad som bor i Vasa. Otrolig upplevelse! Det var intressant att se på dem alla där och det var trevligt att ha träffat några döva och att de berättade åt mig om Suviseurat. Nästan alla döva följer med i deras föräldrars fotspår.

Inne i tältet tolkades predikningarna till flera olika språk.

Jag vill tacka Kia som berättade för mig om gammallaestadianernas träff och deras kultur. Det var nog intressant, men nästa år kommer jag nog inte åka med, eftersom träffen skall arrangeras i Torneå.

Text & foto: Olof Ahlskog

70 år sedan konfirmationen

Maj-Lis Sundell (Nyberg) och Ulla Wittesjö (Ahlbäck) från Sverige firade 1.9. hemma hos Maj-Lis Sundell med kaffekalas att det gått 70 år sedan de konfirmerades och slutade dövskolan i Borgå. Med på kaffekalaset var också Monica Sahlin från Sverige. Samtidigt besökte man också Hangö, Åvik och Helsingfors Dövas Förening.

Maj-Lis Sundell berättar att deras lärare var Doris Dahlberg, en mycket sträng lärare. Föreståndare var först Gustav Qvarnström, sedan Rafael Helling.

På den tiden fick man inte teckna på lektionerna, bara ute på gården. Ändå hände det att lärarna genom fönstret såg att eleverna tecknade och grälade på dem efteråt för att de tecknat.

Konfirmationen var den 26.5.1945. Inalles konfirmerades 18 elever från A-, B- och C-klasserna. På Maj-Lis Sundells klass var det nio elever. Av dem lever ännu fem. Förhindrade att delta var Alf Bjong, Ulla Rikström och Maj-Britt Marklund.

Ulla Wittesjö och Maj-Lis Sundell – skolkamrater för 70 år sedan – vänner än idag.

Konfirmationen förrättades av dövprästen Lauri Paunu i Borgå domkyrka.

Text: Birgitta Wallvik
Foto: Erkki Sivonen

Förväntningar, glädje och tacksamhet

Hur vi mår beror mycket på vad vi väntar oss. För stora krav både på sig själv och på livet gör att vi känner oss otillräckliga och missnöjda.

Om Du tänker att Du blir riktigt lycklig först då Du bor i en stor villa vid havet kommer allt som är sämre att vara en viss besvikelse. Väntar vi oss tak över huvudet blir ett vanligt hus en orsak till glädje.

På samma sätt fungerar förväntningar med allt i livet. Ju mindre skillnad det är mellan ideal och verklighet, desto bättre mår vi. I Bibeln berättas om att vi ska göra det bästa vi kan med det vi har, och inte vara avundsjuka. Detta hänger ihop med tacksamhet. Om vi gläds och är tacksamma över små saker mår vi bättre enligt flera studier.

Att känna tacksamhet gör oss inte bara mera harmoniska utan även lugnare och mer kärleksfulla. Övar vi oss i att uppskatta det lilla, kommer vi att bli gladare. Livet ser olika ut för oss alla, men i varje fall kan man hitta positiva saker att glädjas åt. Det här betyder att sänker vi våra ideal kommer vi att känna oss mer tillfredsställda, eftersom fler av våra önskningar går i uppfyllelse. I vardagen handlar det om att känna hur mjuk hundpälsen känns under handen, hur gott teet smakar, och att vara glad åt de människor som finns runt omkring. Att leva här och nu helt enkelt.

Sedan är det viktigt att vi tar hand om oss själva, vårt inre. En lugn stund varje dag där Du tänker på det du är glad åt, kan göra så mycket gott. Det kräver övning, för mycket verkar vara självklart, och det kan vara svårt i början. Men det lönar sig att öva tacksamhet ifall man känner att man för det mesta tänker på det som är dåligt.

Jag vill därför uppmuntra Dig att ta för vana att säga en bra sak varje morgon och kväll, till exempel: "Jag är glad för mina barn/partner/vän". Med tiden kommer du också att känna det än mer.

Samvetet mår också bättre av tacksamhet. Tänk dig att samvetet är som en stjärna som sitter där innanför bröstet, i själen. Varje gång vi gör något fel vrids den där stjärnan ett varv, och det gör ont när taggarna rispar. Gör vi på nytt och på nytt saker som är emot vårt samvete, vrids stjärnan så många varv att taggarna slits ned. I värsta fall förvandlas stjärnan till en cirkel av all nötning av samvetet. Och vad händer

Ta någons hand – ingen kan eller behöver göra allt ensam.

då? När vi sedan gör något fel vrids cirkeln runt, eftersom den inte har taggar känner vi inget. Känner vi inte att det gör ont i samvetet när vi gör orätt blir det bara lättare att göra mera fel. Med tid, förlåtelse och rätta handlingar kan taggarna växa ut igen.

Ibland är livet kämpigt, alla hamnar vi möta motgångar någon gång. Det viktiga är hur vi hanterar det, och att vi vågar öppna oss och vända oss till varandra och Gud. Både när det går bra och dåligt. Jag tror det är viktigt att vi öppnar oss för varandra och vågar vara ärliga om hur vi mår. Då är det lättare att ta hand om varandra på rätt sätt. Det viktiga är att vi försöker, för ingen kan eller behöver göra allt ensam.

Ta hand om dig själv och Din samvetsstjärna!

Text och bild: Annica Wahrman

Hösthälsningar från senioren Rolf

God början på en ny höst! Jag vill nu berätta om lite program som jag varit med om sedan senast. Jag har också skrivit om detta till Finlandssvenska teckenspråkigas tidning, men den har inte ännu utkommit. Våren avslutades med den 16:e kulturfestivalen för döva seniorer, som hölls under tre dagar, 14–16 maj i Seinäjoki.

Festivalen hölls i kyrkan Lakeuden Risti (1957–1960) och församlingscentret (1965–1966). De här byggnaderna, ritade av Alvar Aalto, är de första byggnaderna i den helhet som idag utgör Seinäjokis administrativa- och kulturcentrum. Kyrksalens golv har en lutning på 60 cm från ingången fram till altaret, vilket gör att man ser mycket bra i salen. Kyrktornet är 65,1 m högt och där finns också hiss. Kyrksalen rymmer 1 200 personer och på orgelläktaren finns ytterligare 124 platser.

Under seniorkulturdagarna ordnades bl.a. tävlingar i frågesport, teater och olika hobbyarbeten, samt en festlig programkväll med mat och en bussutfärd. Nästa gång träffas de döva seniorerna i Borgå år 2017.

Porkalaparentesen intressant

Den 22 augusti åkte jag med Helsingfors dövförening, deras seniorer samt Helsingfors församling som gemensamt ordnade en resa med Porkala som tema. Vi besökte Ingå, Sjundeå och Kyrkslätt och fick se många platser och ta del av mycket information om den period åren 1944–1956 då Porkala-området var utarrenderat till Sovjetunionen. Ursprungligen var det meningen att arrendetiden skulle vara 50 år. När jag var liten och åkte till dövskolan i Borgå minns jag hur tågvagnarnas fönster täcktes med luckor mellan Täkter och Köklax stationer, för att man inte skulle kunna se ut.

Mest unga på filmfestival

En helt annan upplevelse var den 4:e teckenspråkiga filmfestivalen som ordnades i Helsingfors, på Bio Rex den 29 augusti. Platsen ligger ju centralt i Helsingfors så det är lätt att komma dit. I festivalen deltog ca 450 personer, de flesta ungdomar. Programmet räckte från kl. 10 till kl. 22 och under den tiden visades hela nio filmer. Tre av filmerna var gjorda av finländska döva amatörfilmare, medan de andra filmerna var utländska.

Filmerna bjöd på både komedi, drama och mera våldsbetonade berättelser. De filmer som inte var avsedda för under 12-åringar visade på morgonen och på kvällen, men på dagen var filmerna anpassade till alla åldrar. Många satt, liksom jag, hela dagen och tittade på film, en ganska annorlunda upplevelse. Man måste lite stressa med kaffe- och matpauserna, för man måste vara på plats när nästa visning började, annars förblev dörrarna in till biografsalongen stängda.

Filmerna bedömdes av tre domare som utsåg filmen ”Kidventures” till bästa film, medan publiken röstade på tredje delen av komediserien ”Kolme miestä ja britti” som den här gången handlade om den finländska stuglivskulturen. Festivalen arrangerades av anställa på Dövas förbund samt en grupp på tio ungdomar. Följande festival arrangeras om två år – kanske man då får se någon film med innehåll som har med kyrka eller tro att göra, något sådant fanns inte nu på programmet.

Nu ser jag fram emot nästa träff för oss döva på Hvittorp på Första advent! Ännu är det vacker höst och varmt, men snart kommer den mörka långa hösten, som sedan bryts av den fina Jul-tiden.

Text: Rolf Westerlund & Iwe Ekström

Under åtta år täckte man över tågfönstren under sträckan Täkter-Köklax, så att tågresenärerna inte skulle kunna se vad ryssarna sysslade med i Porkala-området.

Jyväskylä församling ordnade läger för döva

I somras jobbade jag som hjälpledare på ett teckenspråkigt läger i Vaajakoski. Lägret varade den 25–28. augusti och hölls i Kovuniemi lägergård. Huvudledarna var Marja Saukkonen och Päivi Lehtinen. Lägerdeltagarna var i pensionsåldern, men det fanns även yngre som deltog. Lägrets tema var motion och levnadsglädje. Varje morgon efter vi hade hissat flaggan så hade vi morgongymnastik. Vi hade många rörliga aktiviteter under dagens gång, vilket var bra för både kropp och själ. Vi hade även inomhusgympa tillsammans med en instruktör, som gav goda råd om hur man kan röra på sig mera hemma. Men vi tränade inte bara kroppen utan vi tränade även hjärnan med hjälp av frågesport och pyssel. Kvällarna bestod av bastubad och socialt umgänge. Varje morgon och kväll hade vi en gemensam andakt, vilket uppskattades av alla. På torsdagkväll hade Marja även ordnat en teckenspråkig gudstjänst i Koivuniemis kapell. På gudstjänsten fick även lägerdeltagares anhöriga delta, samt utomstående.

Lägret var mångsidigt och roligt för alla. Man fick lära sig mycket om motionens betydelse i vardagen och man fick träffa många nya människor. Gott välmående är viktigt för människan, och det är viktigt att bevara det. Jag lärde mig att en balans mellan motion, socialt umgänge och vila är receptet på hur man mår bra. Mat är också viktigt, det bevisade lägret på! Vi fick nämligen underbar husmanskost fem gånger om dagen, så hungriga var vi inte.

Text: Johanna Ahlskog
Foto: Marja Saukkonen

Samling utomhus. Mest äldre, men också yngre deltog i lägret.

Johanna Ahlskog tecknar på gudstjänsten i Koivuniemi kapell.

Fjärilar och mosaikbitar. Man hann också pyssla på lägret.

Kyrkor i Norge och Härnösands skola

Jag och min dotter Johanna och hennes pojkvän Mark gjorde en lång bilresa till en internationell Saab-träff ”IntSaab 2015” i början av augusti i Norge. Träffen hölls i Bergen och Flåm. Dit kom ca. 150 Saab-bilar från hela Europa, och minst tio bilar kom från Finland.

Under de elva dagarna körde vi över 3.200 km: Vasa-Stockholm-Oslo-Bergen-Flåm-Bergen-Umeå och sedan till Vasa med vår 37 år gamla Saab 95, som klarade sig bra längs de 1 500 kilometer långa, farliga, smala och branta vägarna på de höga bergen mellan Oslo-Bergen-Flåm ända till Trondheim.

De tre intressanta kyrkorna och en dövskola som vi fick se under resan är:

–Heddal Stavkyrkje, en stavkyrka som är en av Norges vackraste och bäst bevarade stavkyrkor. Den härstammar från 1200-talet och är en treskeppig anläggning med sluten svalgång (en gång på utsidan av husväggen). Ni hittar bilderna på internet: www.heddalstavkyrkje.no .

–Nidaros Domkirke i Trondheim. Nidarosdomen Nidarsdomen är Nordens näst största domkyrka (efter Uppsala Domkyrka). Kyrkan har byggts och byggts om under långa perioder ända till nutid, men de äldsta delarna av kyrkan är uppemot 850 år gamla. Ni kan skriva ”Nidarosdomen” i Google, så hittar ni foton, eller www.nidarosdomen.no .

–På hemresan körde vi till Härnösand och gick till dövskolan Kristinaskolan och Härnösands svenska kyrka.

Text & foto: Olof Ahlskog

Olof och Gustav Juslin från Lojo, glada Saab-ägare båda två.

Nidarosdomen, nästtörsta domkyrkan i Norden.

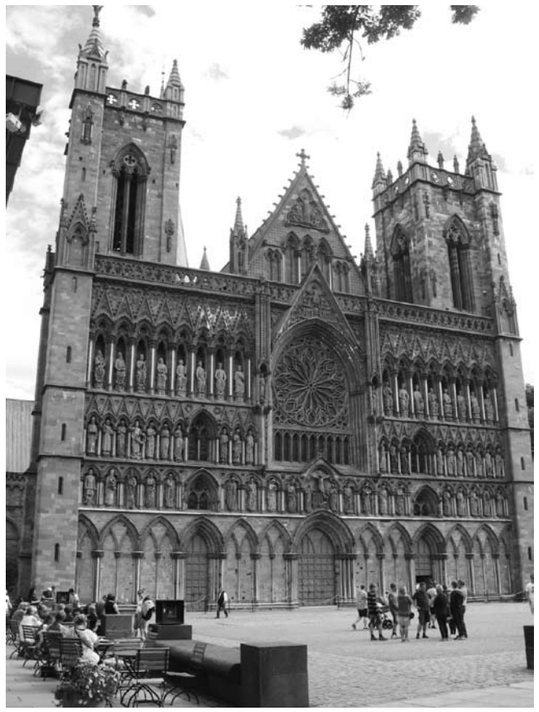

Stavkyrkan i Heddal. Med stavar menas stående plankor.

Familjenytt

Vigda

Hoivassilta Kimmo Sakari och Saarinen Annika Inkeri,
båda från Kaarinan seurakunta, St: Karins.
Vigda 15.08.2015 i Pikis kyrka.

Avlidna

Aimo Juhani Virtanen
f. 18.2. 1961, Åbo
d. 17.12. 2014

Esko Johannes Mäntynen
f. 12.6. 1936, Kurikka
d. 23.7. 2015, Åbo

Erkki Uolevi Hummelin
f. 9.3. 1936, Jyväskylä
d. 20.4. 2015, Jyväskylä

Rauno Matti Kaarniemi
f. 10.4. 1945, Imatra
d. 11.8. 2015, Vasa

Ilkka Arimo Laitinen
f. 27.5. 1946, Varkaus
d. 26.4. 2015, Tuusniemi

Tauno Kustaa Tiirikka
f. 15.12. 1936, Asikkala
d. 21.5. 2015, Asikkala

Siiri Susanna Isomäki
f. 17.7. 1932, Pihtipudas
d. 8.7. 2015, Åbo

Kyrklig information

Händelsekalender

19.10.	Kl. 18 Teckenspråkig nattvardsgudstjänst i Kapellet i Finska församlingshemmet, Borgå (Lundagatan 5). Kyrkkaffe.
27.10.	Kl. 18.30 Teckenspråkig nattvardsgudstjänst i Brändö kyrka, Vasa. Medv. Maria Lindberg, Sanna Ala-Välkkilä. Kyrkkaffe.
1.11.	Kl. 13 Nattvardsgudstjänst på finskt och finlandssvenskt teckenspråk i Martinristi, Mårtensdal, Vanda. Dövprästerna Janne Rissanen och Maria Lindberg.
2.11.	Kl. 18 Teckenspråkig nattvardsgudstjänst i Kapellet i Finska församlingshemmet, Borgå (Lundagatan 5). Kyrkkaffe.
29.11.	Adventsmässa + middag på finskt och finlandssvenskt teckenspråk. Hvittorp. (mer information senare).
12.12.	Kl. 14/15 Andakt/nattvardsgudstjänst i samband med Vasa dövas julfest. Medv. Maria Lindberg, Sanna Ala-Välkkilä. (exakt info senare)
14.12.	Kl. 17 Nattvardsgudstjänst + julfest i Borgå. Café Ankaret Runebergsgatan 24. Dövprästerna Maria Lindberg och Janne Rissanen. Eventuell förhandsanmälning. Mer information senare.
16.12.	Kl. 18 Julgudstjänst på finlandssvenskt teckenspråk i Jakobstad. Kapellet i församlingscentret. Kyrkkaffe.
20.12.	Kl. 12 Teckenspråkig/svensk nattvardsgudstjänst på 4:e advent i Pojo kyrka. Maria Lindberg, Claus Terlinden. Tolk.

Maria Lindbergs arbetstider som dövpräst (KSCA) och som församlingspastor i Borgå

5–18.10. Borgå
19.10.–15.11. KCSA
16.11.–22.11. Borgå
23–29.11. KCSA
30.11.–6.12. Borgå
7–20.12. KCSA
21.12.–4.1. Borgå

Familjeträff på Solsand

Döva och hörselskadade barns stödförening ordnar varje sommar en familjeträff i Jakobstad. Till träffen kommer inte bara föreningens barnfamiljer, utan också vuxna döva som inte vill missa den trevliga samvaron.

Det var en skön julidag som vi samlades till vår årliga familjeträff på Solsand i Jakobstad. Ca 60 personer kom och hade det trevligt tillsammans. Det var familjer med hörselskadade barn, men också vuxna döva som bor eller var på semester i trakten. Ett par var ända från USA. Vi hade också lite program. Janne Kankkonen berättade för vuxna om Signwiki-projektet, och barnen tillverkade varsin pajaki. Det är en polsk prydnadskrans, som man kan dekorera på olika sätt, oftast med pappersblommor. Som vanligt hade vi pizzabuffé ute på gräsmattan och den som hade simdräkt med kunde ta sig ett dopp.

Text och foto: Hannele Rabb

Janne Kankkonen berättade om teckenbanken Signwiki.

Pajaki-uppvisning! Med ett metallband, piprensare, sugrör, pärlor och kräppapper fixar man snabbt ihop en snygg prydnadskrans.

Adressförändring / Ny prenumerant

Fyll i och skicka in blanketten om du flyttar eller om du vill få Dövas församlingsblad.

Namn: .....

Tidigare adress: .....

Ny adress: .....

Skicka blanketten till:
KCSA / Maria Lindberg
PB 210
00130 Helsingfors

eller meddela dina uppgifter till: maria.lindberg@evl.fi

Vill du veta var du kan gå på teckenspråkig gudstjänst?

Om du vill ha information till din mobiltelefon, e-post eller med vanlig post, fyll i blanketten och skicka den till:

KCSA / Maria Lindberg, PB 210, 00130 Helsingfors

Skriv ditt namn för hand nederst på sidan. Underskriften är nödvändig, eftersom vi behöver ett skriftligt intyg på att du vill ge uppgifterna och att vi får hålla dem i ett register. KCSA kommer inte att använda ditt namn eller din adress till något annat än att informera dig.

Jag vill ha info om kyrkans verksamhet för teckenspråkiga till min ☐ mobiltelefon
☐ e-post
☐ vanliga post

Uppgifterna får sparas i KCSA:s register.

Namn: .....

Adress: .....

Mobiltelefon: .....

E-post: .....

Min egen underskrift: .....

BA2
Itella Posti Oy
Itella Green

ALTARRUNDAN

Under året presenterar vi olika altaren som vi stöter på i kyrkor och kapell. Läsarna är också välkomna att skicka in foton.

Saariselkä fjällkapell

Foto: Jane Fagerström

I den här kapellet har man fin utsikt över landskapet. Kapellet blev färdigt 1996 och heter Pyhän Paavalin kappeli. Det är ett ekumeniskt kapell. Sommartid är det en vägkyrka, dvs öppen för resenärer dygnet runt. Kapellet är byggt av timrade stockar och väggarna är tjärade både på insidan och utsidan.

Hagalunds kyrka

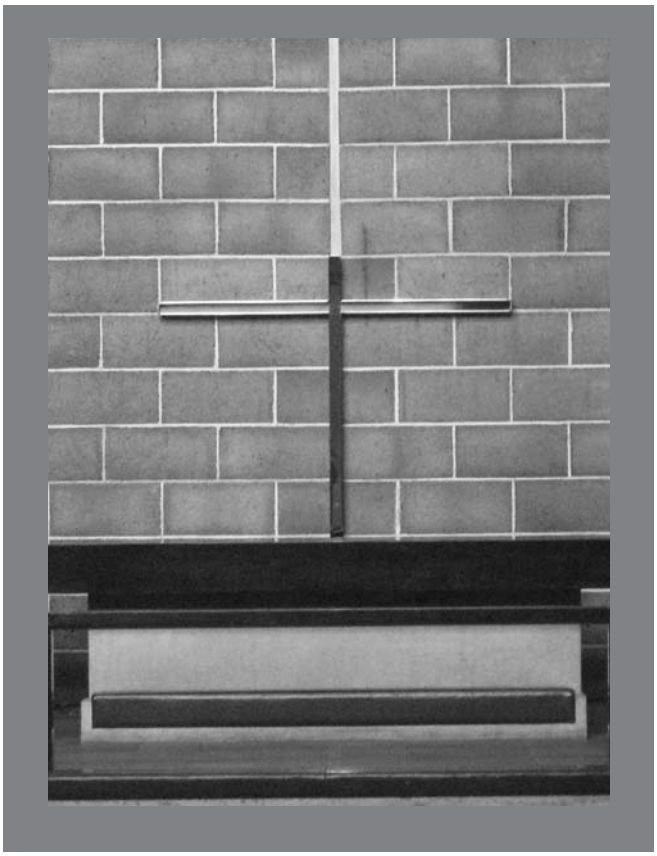

Foto: Jane Fagerström

Kyrkan blev färdig 1965. Formerna är enkla och linjerna är raka. Själva kyrksalen har formen av en kub. Väggarna är av gråa tegelblock och golvet är rött. I kyrksalen finns ett ljuskonstverk, så att man kan ändra på ljuset enligt årstiderna, göra ljusstrålar, ljusmöster på väggen eller en cirkel av ljus kring dopfunten.

Har du ett altarfoto som du vill visa i tidningen? Mejla det till:
maria.lindberg@evl.fi eller posta pappersfotot till:
Maria Lindberg, Södra kajen 8, 00130 Helsingfors.

EV. LUTH. KYRKAN I FINLAND